

Για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας στο δημοτικό (Κωνσταντίνος Ι. Δεσποτόπουλος)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 30 Σεπτεμβρίου, 2011

Υπήρξα δύο φορές Υπουργός Παιδείας, το 1989 και το 1990. Εύλογο είναι άρα το υπεύθυνο κάπως ενδιαφέρον μου για τις σπουδαίες αποφάσεις σε θέματα παιδείας. Πληροφορούμαι από δημοσίευμα ότι προγραμματίζεται διδασκαλία ξένης γλώσσας από την πρώτη ήδη τάξη του Δημοτικού, με πρόσφορη έστω μέθοδο για τη δεκτικότητα μαθητών ηλικίας μικρότερης και των δέκα ετών. Ανησυχώ, λοιπόν, μήπως η πρόωγη αυτή διδασκαλία έχει ως αποτέλεσμα **όχι το ελπιζόμενο αγαθό της διγλωσσίας, αλλά μάλλον το ελάττωμα της δυσγλωσσίας**, και όχι αυτό μόνο.

Το Δημοτικό Σχολείο, υπενθυμίζω, σπουδαίο σκοπό μεταξύ άλλων έχει την ανάπτυξη της νοημοσύνης των μικρών μαθητών και σύνδρομα της εκφραστικής των ικανότητας. Και συντελείται η ανάπτυξη της εκφραστικής των ικανότητας με υποβοήθησή των προς βελτιωμένη χρήση της μητρικής των γλώσσας.

Η γλώσσα όμως, υπενθυμίζω επίσης, **δεν είναι απλώς όργανο πνευματικής επικοινωνίας** μεταξύ των ανθρώπων, απαραίτητη για τη λειτουργία της κοινωνίας, άρα και για την ύπαρξη του ανθρώπου, αλλά είναι και το κατεξοχήν **όργανο παιδείας**, καθώς είναι όχι απλώς φωνή «τού λυπηρού και του ηδέος σημείου», κάτι και στα ζώα υπαρκτό, αλλά είναι φωνή εκφραστική νοημάτων, άρα και θελήσεων και οντοτήτων και αξιών' είναι λοιπόν **μύχιο αγαθό του ανθρώπινου πνεύματος**, είναι, κατά μεταφορική έκφραση **«το αίμα της ψυχής»**, είναι δηλαδή για την ψυχή του ανθρώπου ό,τι είναι το αίμα για το σώμα του.

Η προαγωγή του ανθρώπου από την κατάσταση νοημοσύνης του νηπίου στην κατάσταση νοημοσύνης του παιδιού είναι σε μέγα βαθμό επίτευγμα της γλώσσας. Και αποτελείται η «γλώσσα» κάθε λαού από σύστημα λέξεων αντιστοιχών προς νοηματοσιμένα πράγματα είτε γεγονότα ή και όντα εκτός χρόνου, αλλά και σύστημα κανόνων συνειρμού των λέξεων. Και με τέτοια συγκρότηση βοηθεί πολύτιμα η γλώσσα τη συνείδηση του ανθρώπου για στερεή πνευματική διακατοχή, έστω κατά μέρος μόνο, των συστατικών της ζωής του και του γύρω του κόσμου, αλλά και για περαιτέρω διερεύνησή των.

Εμπεδώνεται, λοιπόν, στη συνείδηση του μικρού παιδιού η γνώση κάθε πράγματος είτε γεγονότος, καθώς αυτό κατονομάζεται με ορισμένη λέξη και η λέξη αυτή, αφού

ακουσθεί από το μικρό παιδί για τη σήμανσή του, παραμένει θησαυρισμένη στην παιδική συνείδηση, αγαθό της ήδη έτοιμο προς χρήση. Εξ άλλου, το μικρό παιδί και οικειώνεται με τις μεταβολές των μη άκλιτων λέξεων στις καταλήξεις των, και με τον συνειρμό των λέξεων για σχηματισμό προτάσεων και με τον πρόσθετο αυτό καταρτισμό αποκτάει την ικανότητα για χρήση των εκμαθημένων ήδη μονοσήμαντων λέξεων.

Ποιό θα είναι, λοιπόν, το αποτέλεσμα, εάν εκτός από την ορισμένη λέξη της μητρικής γλώσσας, τη σημαίνουσα ορισμένο πράγμα ή γεγονός προσφέρεται προς το μικρό παιδί για σήμανση του ίδιου αυτού πράγματος ή γεγονότος και μια λέξη άλλη προερχόμενη από το λεξιλόγιο ξένης γλώσσας, ή και όταν προβάλλονται σύνδρομα στη συνείδηση του μικρού παιδιού, με τη διδασκαλία ξένης γλώσσας και συνειρμοί λέξεων αλλότροποι, και ασυμβίβαστοι προς τους μόλις οικείους του από τη μητρική του γλώσσα; Είναι βέβαιο, σχεδόν, ότι **θα περιέρχεται το μικρό παιδί σε δυσυπέρβλητη σύγχυση**, ως προς την ονομασία πραγμάτων και γεγονότων και **σε αμηχανία** ως προς τον συνειρμό των λέξεων για την έκφραση διανοημάτων, εφόσον περιάγεται σε **δυσχέρεια ταυτισμού λέξεων και σημαινομένων** των, αλλά και ριπτάζεται μεταξύ διαφορετικών τρόπων συνειρμού των λέξεων.

Ως Υπουργός Παιδείας πριν είκοσι χρόνια είχα παρεμποδίσει την εισαγωγή στα Δημοτικά Σχολεία υπολογιστών προς χρήση των μικρών μαθητών, γιατί διέβλεψα **κίνδυνο εθισμού των σε πνευματική ραστώνη**, επιβλαβέστατη για την ανάπτυξη της νοημοσύνης των. Παρόμοια, τώρα, με το δικαίωμα και των πρεσβειών της ηλικίας επισημαίνω την **επιζήμια για την παιδεία** παρασυνέπεια της διδασκαλίας ξένης γλώσσας από την πρώτη ήδη Τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Αδιαφορώ αν μου καταλογισθεί από τους αντιφρονούντες υπέρμετρη σωφροσύνη.

Εύχομαι το Υπουργείο Παιδείας να σεβαστεί τον κύριο σκοπό του Δημοτικού Σχολείου, την ανάπτυξη της νοημοσύνης των μικρών μαθητών, και σύνδρομα της εκφραστικής των ικανότητας προς σαφήνεια και ακρίβεια, επιτεύξιμη, πιστεύω, με τη διδασκαλία σ' αυτούς μόνης της μητρικής των γλώσσας και να προγραμματίσει τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας για μαθητές προχωρημένης κάπως ηλικίας αλλά και προπάντων **να σεβασθεί την ελληνική γλώσσα**, μητρική γλώσσα της φιλοσοφίας και της επιστήμης, χορηγό πλείστων λέξεων στις ξένες γλώσσες για την έκφραση των εννοιών του πολιτισμού.

(Πηγή: «Νέα Ευθύνη» Σεπ. - Οκτ. 2011)